

Brandwonden door warmtedeken

Als bij MediRisk een vangnetgerelateerde claim binnenkomt, volgt een preventiegericht onderzoek naar de werking van de vangnetten in het betreffende ziekenhuis: het case report. Zijn ze goed nageleefd of blijken ze in de praktijk niet helemaal waterdicht? DOOR MARE BERGSMa, MEDI RiSk

DE CASUS

Een patiënt ondergaat een operatie aan een aneurysma van de aorta. Na afloop van de ingreep blijken beide benen aan de binnenzijde ernstig verbrand. De patiënt ontwikkelt een compartimentsyndroom in de benen waardoor verder operatief ingrijpen noodzakelijk is.

HET ZIEKENHUIS

Het hoofd van de operatieafdeling reageert namens het ziekenhuis: "Het incident kon gebeuren omdat per ongeluk een bovenverwarmingsdeken ónder de patiënt was geplaatst. Het betrof een verwarmingsdeken die we twee weken eerder op proef hadden genomen. De anesthesiemedewerkers waren van tevoren geschoold in het gebruik ervan en dit verwarmingssysteem was net als alle andere nieuwe apparatuur en materialen getest door de afdeling Medische Technologie. Op de OK was een handleiding aanwezig met daarin instructies over aansluiting van de deken en een verwijzing naar gedetailleerde instructiebladen. Deze instructiebladen waren echter nog niet beschikbaar ten tijde van het incident. De anesthesiemedewerker die de OK-tafel gereedmaakte, wist dat zij - conform het protocol 'Verwarmen' - bij deze ingreep met aorta-afklemming geen bovendeken mocht gebruiken. Bij het pakken van de deken uit het magazijn heeft zij per ongeluk een bovendeken gepakt en onder de patiënt gelegd. De dekens lagen niet op de gebruikelijke plaats: de bovendekeken lagen op de plaats van de onderdekens. De deken is zonder verdere verificatie als matras op de operatietafel gelegd. De anesthesioloog en chirurg wisten niet dat er een

Illustratie: Wietse Bakker

nieuw soort deken werd gebruikt. Technisch waren er geen mankementen aan de deken of het verwarmingssysteem. Tijdens een simulatie bleek wel dat de onder- en bovendekeken qua uiterlijk voor verwarring kunnen zorgen. Als je beide dekens samen ziet is het verschil duidelijk, maar als je slechts één van beide ziet, is vergissing mogelijk.

MEDI RiSk

MediRisk preventiemedewerker Irene van Beek behandelde het case report: "Het incident is uitgebreid besproken op de OK en heeft tot diverse verbeteracties geleid. Het gebruik van de betreffende warmtedekens is meteen opgeschort. Ook zijn de afspraken rondom gebruik van warmtedekens bij aorta-afklemming van de onderste extremiteten gecontroleerd en opnieuw onder de aandacht gebracht van de medewerkers.

De afspraken over de aanschaf van nieuwe materialen zijn aangescherpt en vastgelegd. Materialen die op proef zijn, worden voortaan niet in het reguliere magazijn opgeslagen, maar in een aparte ruimte. Binnen de maatschap anesthesiologie is verder aandacht besteed aan de bewustwording van verantwoordelijkheden van medisch specialisten bij onderhoud en beheer van medisch apparatuur. Besloten is om regelmatig een apparaat te bespreken, zowel wat betreft gebruik als voor de contra-indicaties. Ook is tijdens de stafvergadering uitgebreid aandacht besteed aan het incident." MediRisk heeft in deze casus geen sanctie opgelegd. Strikt genomen is het vangnet niet helemaal nageleefd omdat ten tijde van het incident de specifieke gebruikersinstructies ontbraken. Het pakken van de verkeerde deken zonder te verifiëren of dit de juiste was, heeft echter geen directe relatie met de afwezigheid van de gebruikersinstructies. Ook heeft het ziekenhuis voldoende maatregelen genomen om een dergelijk incident in de toekomst te voorkomen. Een extra preventieprikkel in de vorm van een sanctie was daarom niet aan de orde. ■

Vangnetten - MediRisk ontvangt gemiddeld vijf claims per jaar waarbij ondeskundig gebruik en ontoereikend onderhoud van materiaal en apparatuur, ondeugdelijk materiaal en ontoereikend voorraadbeheer een rol speelt. Specifieke gebruikersinstructies en checklists bij preoperatieve controle van apparatuur en materialen zijn goede vangnetten om dit te voorkomen. Op www.medirisk.nl/kennisbank vindt u hiervoor handige protocollen en werkwijzen.